

TJEK VINTERRAPSMARKERNE FOR LYS BLADPLET NU

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Tidlig behandling er ved angreb afgørende for at få god effekt. Lige nu er der mange pletter på bladene, som ikke skyldes svampe.

Alle vinterrapsmarker skal nu løbende tjekkes for evt. angreb af lys bladplet. Angreb var som bekendt udbredt mange steder i 2016, og der er en vis sammenhæng mellem angreb det ene år og det følgende år.

Der er pt. kun meldt om meget få fund af lys bladplet. Planterne kan dog være smittede uden at synlige symptomer endnu er fremkommet, hvorfor markerne skal tjekkes ugentlig. En effektiv bekæmpelse kræver, at bekæmpelse foretages ved svage angreb.

Lige nu er der talrige bladpletter i vinterrapsmarkerne, som skyldes frost mv., og som ikke skyldes angreb af primære svampesygdomme. I mindre omfang ses også bladpletter forårsaget af skulpesvamp og Phoma (rodhalsråd), hvilket ikke tillægges betydning. Billeder af angreb af lys bladplet og af bladpletter, som ikke skyldes svampesygdomme, ses nedenfor.

BEKÆMPELSE

I UK er lys bladplet den mest betydende svampesygdom, og her er fundet følgende sammenhæng mellem procent angrebne planter i foråret i strækningsfasen og udbyttetab: procent tab = 0,33 x procent angrebne planter. Ved 10 procent angrebne planter i foråret vil udbyttetabet således være 3,3 procent eller ca. 1,5 hkg pr. ha ved et udbyttelniveau på 45 hkg/ha. Omkostninger til f.eks. 0,5 l Prosaro og udbringning er 0,9 hkg/ha ved en rapspris på 280 kr./hkg.

I tabel 1 ses en oversigt over midler med effekt mod lys bladplet, anbefalede doser og regler for

midlernes anvendelse. Bemærk, at Orius og Juventus ikke må anvendes tidlig forår, men først fra stadium 60 (begyndende blomstring) hhv. stadium 65 (blomstring). Seges har søgt en såkaldt "mindre anvendelse" til anvendelse af Orius fra tidlig forår, men har fået afslag herpå.

Bemærk, at Folicur Xpert kun må anvendes i st. 31-32 og i st. 60-69. I st. 31-32 må kun anvendes 0,32 l/ha, hvilket vurderes at være i underkanten.

Bemærk, at kun få midler har lys bladplet på etiketten, men ofte vil der også være angreb af andre svampe.

Som konklusion kan anføres, at det ved bekæmpelse tidlig forår kun er Prosaro og Folicur EW, som kan bruges.

Tabel 1. Oversigt over midler godkendt i raps og med effekt mod lys bladplet

Middel	Nor-mal-dosis, l/ha (= maks. dosis)	Anbefalet dosis, l/ha	Godkendt forår i stadium	g/l tebuconazol, triazolregler*	Effekt mod lys bladplet, 4 bedst	Sygdomme på etiketten forår	Maks. antal beh.	Bemærkninger
Prosaro	1,0	0,4-0,5	31-69	125	***(*)	Gråskimmel, skulpe-svamp, knoldbægersvamp	2	Min. 14 dage mellem behandlinger. Maks. 2,0 l/ha pr. sæson, men hvis behandlet i efteråret maks. 1,4 l/ha pr. sæson
Orius	1,25 forår og 0,875 efterår	0,5-0,6	60-69	200	***	Gråskimmel, skulpe-svamp, knoldbægersvamp	-	Må kun bruges enten efterår eller forår
Folicur EW	0,5	0,4-0,5	31-69	250	***	Lys bladplet m.fl.	1 efterår og 1 forår	Maks. 1,0 l/ha pr. sæson, men hvis behandlet i efteråret maks. 0,7 l/ha pr. sæson
Folicur Xpert	0,32 i st. 31-32	0,32 (højere dosis ikke tilladt i st. 31-32)	31-32 og 60-69	160	***	Lys bladplet m.fl.	2	Højst 1,1 l/ha fordelt på efterår og forår og maks. 2 x 0,78 l/ha, hvis der først startes forår. Forår i st. 31-32 dog maks. 0,32 l/ha
Juventus	1,0	0,5-0,6	65	0	**(*)	Skulpe-	2	

						svamp, knoldbæ- gersvamp		
--	--	--	--	--	--	--------------------------------	--	--

* Hvis tebuconazol er brugt efterår, må der bruges 175 g tebuconazol hele sæsonen. Hvis tebuconazol kun bruges forår, må der bruges 250 g tebuconazol hele sæsonen.

Se yderligere om triazolreglerne i [PlanteNyt nr.1183](#).

VÆKSTREGULERING

Vækstreguleringsmidlet Caryx indeholder også Juventus. I 1,0 I Caryx indgår 0,33 I Juventus. Hvis der både er behov for vækstregulering og bekæmpelse af lys bladplet kan et svampemiddel tilsættes til Caryx. Svampemidlet vil også øge den vækstregulerende effekt, så dosis af Caryx kan reduceres. Alle midler i tabel 1 har vækstregulerende effekt, men effekten af Prosaro er begrænset. I 1,0 I Prosaro indgår 0,5 I Folicur + 0,5 I Proline, hvor sidstnævnte ikke har vækstregulerende effekt.

SORTSFORSKELLE

Der er kun viden om nogle af de dyrkede sorters modtagelighed. Se tabel 2 med data fra UK. Jo mindre modtagelig sorten er, jo langsommere udvikler lys bladplet sig.

Tabel 2. Oversigt over nogle vinterrapssorters modtagelighed for lys bladplet på 1-9 skala, hvor 9 er bedste resistens. Kilde: AHDB

Sort	Karakter	Sort	Karakter
Einstein	5	DK Exentiel	6
Fencer	5	Mentor	6
Quartz	5	Hasting	6
Arazzo	6	V316OL	6
DK Exception	6	Wembley	7
DK Explicit	6	DK Exalte	7

ENGELSKE ERFARINGER MED LYS BLADPLET

I England og Skotland er lys bladplet den mest betydende svampesygdom, og der optræder de fleste år meget udbredte og meget kraftige angreb. Der findes derfor også en velfungerende varslings tjeneste for lys bladplet, der er baseret på angrebsstyrken året forinden og nedbørs- og temperaturforhold i vinterens løb (fugtige og milde vintre fremmer angreb). I højrisikoområder ifølge varslingen udføres svampebekæmpelse om efteråret i november, og bekæmpelse gentages 1-2 gange forår fra medio februar. Væksten begynder oftest tidligere i UK end i Danmark. I højrisikoområder i UK foretages bekæmpelse medio februar uanset angreb, fordi den bedste effekt opnås ved meget svage angreb, og fordi der de fleste år optræder kraftige

angreb. Ved bekæmpelse ved meget svage angreb opnås 80-90 procent bekæmpelse, mens der ved mere udbredte angreb kun opnås 40 procent bekæmpelse. I Danmark kan samme strategi ikke anvendes, fordi lys bladplet ikke har været så udbredt som i UK. Erfaringerne fra UK viser dog, at man straks ved begyndende vækst skal tjekke markerne for angreb og iværksætte bekæmpelse ved relativt svage angreb.

Varslingen i UK kan følges på [varsling light leaf spot](#).

Billede 1. Begyndende angreb af lys bladplet. De hvide punkter ("mini snebolde") omkring pletten er sporer og er karakteristiske ved angreb af lys bladplet. Læg evt. bladene i en plastpose ved stuetemperatur i 3-4 dage for at få sporerne frem ved mistanke om evt. angreb.

Billede 2. Nærbillede af de sneagtige punkter. Foto: Julie Smith, ADAS, UK.

Billede 3. Lys bladplet på bladplade og bladspids.

Billede 4. Bladpletter, som ses i de fleste marker på nuværende tidspunkt, og som ikke skyldes

svampe, men skyldes frostsvidning.

Billede 5. Svidning af bladrande. Der er ikke angreb af svampesygdomme. Angreb af lys bladplet kan give lignende symptomer, men ved angreb af lys bladplet vil der være hvide sneagtige punkter med sporer.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.